A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2010. július 8.*

A C-447/08. és C-448/08. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, melyeket a Svea hovrätt (Svédország) a Bírósághoz 2008. október 13-án érkezett, 2008. október 8-i határozataival terjesztett elő az előtte

Otto Sjöberg (C-447/08),

Anders Gerdin (C-448/08)

ellen folytatott büntetőeljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader, K. Schiemann (előadó), P. Kūris és L. Bay Larsen bírák,

* Az eljárás nyelve: svéd.

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. január 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– O. Sjöberg képviseletében U. Isaksson advokat,

– A. Gerdin képviseletében S. Widmark és J. Gyllenberg advokater,

– a svéd kormány képviseletében A. Falk, meghatalmazotti minőségben,

– a belga kormány képviseletében L. Van den Broeck, meghatalmazotti minőségben, segítője: P. Vlaemminck és A. Hubert advocaten,

– a görög kormány képviseletében M. Tassopoulou és O. Patsopoulou, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében F. Díez Moreno, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

– a lengyel kormány képviseletében M. Dowgielewicz, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, P. Mateus Calado és A. Barros, meghatalmazotti minőségben,

– a norvég kormány képviseletében K. Moen és K. Moe Winther, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Traversa, K. Simonsson és P. Dejmek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2010. február 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EK 49. cikk értelmezésére irányulnak.

2 A kérelmeket O. Sjöberg és A. Gerdin elleni azon büntetőeljárásokban terjesztették elő, amelyekben az előbb említett személyeket a szerencsejátékokról szóló törvény (Lotterilag, SFS 1994, nº 1000; a továbbiakban: a „Lotterilag") alapeljárásokbeli tényállásokra alkalmazandó változata szerinti 54. cikke (2) bekezdésének megsértésével vádolják.

A nemzeti szabályozás

3 Svédországban a nagyközönség részére kínált valamennyi szerencsejáték-fajtára a Lotterilag szabályai az irányadók.

4 A szerencsejátékokra vonatkozó svéd szabályozás célja a Lotterilag előkészítő anyagai alapján a következőképpen foglalható össze:

„A szerencsejátékokra vonatkozó szabályozás fő célja […] olyan tiszta és biztonságos szerencsejáték-piac kialakítása, ahol a társadalom védelme érdekének biztosítása és a szerencsejátékok iránti kereslet kielégítése ellenőrzött formában történik. A szerencsejátékokból származó nyereséget meg kell tartani, és azt mindenkor közérdekű vagy a közhasznú célokra, vagyis az egyesületek tevékenységére, valamint a lovassport és az állam számára kell fenntartani. Miként eddig, a jövőben is a társadalom védelmét szem előtt tartó megfontolásokat kell a középpontba állítani, miközben a szerencsejátékok változatosságát is biztosítani kell, és a csalás és a tiltott szerencsejáték veszélyére is ügyelni kell."

5 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a szerencsejátékokra vonatkozó svéd szabályozás célja:

– a bűnözés elleni fellépés;

– a társadalmi és a gazdasági károk elleni küzdelem;

– a fogyasztók érdekeinek védelme;

– a szerencsejátékokból származó bevétel közérdekű, illetve közhasznú célokra való fordítása.

A szerencsejátékok szervezéséhez szükséges engedély követelményéről

6 A Lotterilag 9. cikke előírja, hogy Svédországban a szerencsejáték-szervezési tevékenység főszabály szerint engedélyköteles.

7 A Lotterilag 15. cikke értelmében engedélyt azok a jogi személyiséggel rendelkező svéd nonprofit szervezetek kaphatnak, amelyek elsődleges célja alapszabályuk értelmében közhasznú célok előmozdítása Svédországban, és amelyek elsősorban e cél megvalósítását szolgáló tevékenységeket végeznek. Az említett törvény 45. cikke értelmében a svéd kormány az említett törvényben felsoroltaktól eltérő esetekben is jogosult szerencsejáték szervezésére irányuló egyedi engedély megadására.

8 A szerencsejátékokra vonatkozó svéd szabályozás egyik alapelvének megfelelően, amely szerint a játékok szervezése közhasznú vagy közérdekű célok érdekében történik, a szerencsejáték piaca megoszlik egyrészről a nemzeti területen működő, közhasznú célokat szolgáló azon nonprofit szervezetek, amelyek az engedélyre a Lotterilag 15. cikke értelmében jogosultak, másrészről két, többségi állami tulajdonban lévő és állami irányítás alatt álló gazdasági szereplő, nevezetesen a Svenska Spel AB állami cég és az állami felügyelet alatt álló Trav och Galopp AB vegyesvállalat, illetve egyes lovassport-szervezetek között, amelyek az említett törvény 45. cikke szerinti egyedi engedéllyel rendelkeznek.

9 A Lotterilag 48. cikke értelmében a hatóság, nevezetesen a Lotteriinspektionen (szerencsejáték-felügyelet) centralizált módon gyakorolja az említett törvény rendelkezései betartásának ellenőrzését. Ennek alapján a Lotteriinspektionen jogosult kidolgozni a különféle játékok ellenőrzésére és belső szabályzatára vonatkozó rendelkezéseket. A Lotteriinspektionen felügyeli a Svenska Spel AB tevékenységét, valamint folyamatos vizsgálatokat és ellenőrzéseket végez.

10 A Lotterilag 52. cikke értelmében a Lotteriinspektionen e törvény rendelkezései, valamint az annak alapján meghozott és elfogadott szabályzatok és feltételek betartásának biztosítása érdekében jogosult elrendelni a szükséges intézkedéseket és tilalmakat. Az ilyen intézkedés vagy tilalom elrendelése mellett bírság is kiszabható.

A szerencsejátékok engedély nélkül történő szervezésének tilalma

11 A büntető törvénykönyv (Brottsbalk, a továbbiakban: Brottsbalk) 16. fejezetének 14. cikke értelmében Svédországban a szerencsejátékok erre vonatkozó engedély nélkül történő szervezése a tiltott szerencsejáték szervezése elnevezésű vétségnek minősül. E vétség pénzbüntetéssel vagy két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ha a bűncselekmény súlyosabban minősül, akkor ugyanezen 16. fejezet 14a. cikkében foglalt, tiltott szerencsejáték szervezésének minősített eseteként hat hónaptól négy évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható.

12 Ezenfelül, a Lotterilag 54. cikkének (1) bekezdése értelmében az, aki szándékosan vagy súlyos gondatlanságból eredően szervez tiltott szerencsejátékot, illetve tart bizonyos típusú játékautomatákat jogosulatlanul a birtokában, pénzbüntetéssel vagy hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

13 A Brottsbalk tiltott szerencsejáték szervezésének vétségére vonatkozó rendelkezései sajátos módon meghatározott cselekményekre vonatkoznak. Azokra a jogellenes cselekményekre, amelyek enyhébben minősülnek, és emiatt nem az említett 14. cikk

hatálya alá tartoznak, a Lotterilag 54. cikke (1) bekezdésének rendelkezései vonatkoznak. A törvény 57. cikkének (1) bekezdése értelmében ez utóbbi rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogellenes cselekmény a Brottsbalk szerint büntetendőnek minősül.

14 Mivel a Lotterilag csak svéd területen alkalmazandó, ezért a szerencsejáték engedély nélkül történő szervezésének tilalma nem vonatkozik azokra a szerencsejátékokra, amelyeket külföldön szerveznek. E tilalom nem vonatkozik továbbá azokra a szerencsejátékokra sem, amelyeket interneten keresztül valamely más államból hirdetnek svéd fogyasztók számára, és a törvény nem tiltja ez utóbbiak számára a külföldön szervezett szerencsejátékokban való részvételt. Így az említett törvény értelmében adott engedély annak jogosultja számára csupán az e törvény területi hatálya alá tartozó, azaz kizárólag a svéd területen szervezett szerencsejátékokkal kapcsolatos szolgáltatásnyújtásra biztosít jogot.

Az engedély nélküli szerencsejátékok reklámozásának tilalma

15 A Lotterilag 38. cikke (1) bekezdésének 1. pontja tiltja a Svédország területén vagy azon kívül szervezett engedély nélküli szerencsejátékokban való részvételre – külön engedély hiányában, haszonszerzési célból, hivatásszerűen vagy bármely más módon –történő felhívást.

16 Ugyanezen 38. cikk (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglalt tilalom alól felmentés adható az olyan szerencsejátékok tekintetében, amelyeket valamely, az illetősége szerinti állam jogszabályai értelmében szerencsejáték szervezésére és nemzetközi szintű együttműködésre jogosult külföldi gazdasági szereplővel, svéd részvétellel történő nemzetközi együttműködés keretében szerveznek.

17 A Lotterilag 54. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy aki haszonszerzési célból, hivatásszerűen vagy bármely más módon jogosulatlanul buzdít külföldön szervezett szerencsejátékban való részvételre, pénzbüntetéssel vagy hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha a reklám címzettjei kifejezetten Svédországban lakóhellyel rendelkező fogyasztók.

18 A Brottsbalk 23. fejezete 4. cikkének (1) bekezdése értelmében egyes büntetendő cselekmények vonatkozásában büntetőjogi felelősség nem csupán az ilyen cselekmények elkövetőit, hanem azokat is terheli, akik e cselekményeket – segítségnyújtásukkal vagy közreműködésükkel –elősegítik. Egyébként az említett cikk (2) bekezdése értelmében az a személy is büntetendő, aki ugyan nem minősül a vétség tekintetében társtettesnek, de harmadik személyt a jogsértés elkövetésére felbujtott, őt arra rávette, vagy az elkövetőnek bármely más módon segítséget nyújtott.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 O. Sjöberg az alapeljárás tényállásának idején az *Expressen* újság felelős szerkesztője és kiadója volt. E minőségében kizárólag ő felelt azért, hogy az *Expressen* a 2003 novembere és 2004 augusztusa közötti időszakban közzétette az Expekt, az Unibet, a Ladbrokes és a Centrebet nevű társaságok külföldön szervezett szerencsejátékainak reklámjait.

20 A. Gerdin az alapeljárás tényállásának idején az *Aftonbladet* újság felelős szerkesztője és kiadója volt. E minőségében kizárólag ő felelt azért, hogy az *Aftonbladet* a 2003 novembere és 2004 júniusa közötti időszakban közzétette a fentebb említett társaságok külföldön szervezett szerencsejátékainak reklámjait.

21 Az Expekt, az Unibet, a Ladbrokes és a Centrebet olyan nyereségérdekelt gazdasági magánszereplők, amelyek a Svéd Királyságtól eltérő tagállamokban telepedtek le, és többek között a Svéd Királyságban lakóhellyel rendelkező személyek részére kínálnak interneten keresztül szerencsejátékokkal kapcsolatos szolgáltatásokat. E játékok egyebek mellett sportfogadásokat és pókert foglalnak magukban.

22 Az Åklagaren (ügyészség) O. Sjöberg és A. Gerdin ellen a Lotterilag 54. cikke (2) bekezdésének megsértése miatt indított eljárást, mivel álláspontja szerint törvénybe ütköző módon, haszonszerzési célból biztattak svéd állampolgárokat külföldön szervezett szerencsejátékokban való részvételre.

23 A Stockholms tingsrätt (stockholmi kerületi bíróság) O. Sjöberggel szemben 2005. június 21-én, A. Gerdinnel szemben pedig 2005. szeptember 6-án a Lotterilag megsértése miatt 50 000 SEK összegű pénzbüntetést szabott ki.

24 O. Sjöberg és A. Gerdin egyaránt fellebbezést nyújtott be a Svea hovrätthez (a sveai fellebbviteli bírósághoz), amely elfogadhatatlannak nyilvánította a vonatkozó két ítélettel szemben benyújtott fellebbezéseket.

25 Az érintettek megtámadták a Svea hovrätt határozatait a Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság) előtt, amely 2008. február 5-én hozott határozatában megállapította, hogy a Svea hovrätthoz benyújtott fellebbezések elfogadhatók voltak, és így a két ügyet visszautalta az említett bíróság elé.

26 Határozatában a Högsta domstolen úgy ítélte meg, hogy nem egyértelmű, hogy a Lotterilag szankciót tartalmazó rendelkezései hátrányos megkülönböztetést valósítanak-e meg azáltal, hogy a szerencsejátékok hirdetését attól függően szankcionálják, hogy azokat Svédországban vagy valamely más tagállamban szervezik-e. Mindenesetre felmerül a kérdés, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának olyan korlátozásai,

mint az ugyanezen törvény 38. és 54. cikkéből eredők, elfogadhatók-e azzal az indokolással, hogy azok az EK-Szerződésben kifejezetten említett kivételek körébe tartoznak, vagy közérdeken alapuló kényszerítő okokkal igazolhatók.

27 E körülmények között a Svea hovrätt az eljárás felfüggesztéséről határozott, és az alábbi – a két alapeljárásbeli ügyben azonos módon megfogalmazott – kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) Meghatározott körülmények fennállása esetén igazolható-e közérdeken alapuló kényszerítő okkal az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés a szerencse- és sorsjátékok nemzeti piacain?

2) Amennyiben a szerencse- és sorsjátékok nemzeti piacain folytatott korlátozó politika több cél elérésére irányul, és ezek egyike a szociális tevékenységek finanszírozása, úgy lehet-e tekinteni, hogy ez utóbbi a korlátozó politika előnyös mellékkövetkezménye? Ha az e kérdésre adott válasz nemleges, úgy mégis elfogadható lehet-e a korlátozó politika, amennyiben a szociális tevékenységek finanszírozása nem tekinthető a korlátozó politika fő céljának?

3) Hivatkozhat-e az állam közérdeken alapuló kényszerítő okra a szerencsejátékokra vonatkozó korlátozó szabályozás igazolásaként, ha az állami irányítás alatt álló társaságok által reklámozott szerencsejátékokból és sorsjátékokból származó bevételek az államot illetik, és e reklámozás egyik célja a szociális tevékenységek finanszírozása? Ha az e kérdésre adott válasz nemleges, úgy mégis elfogadható

lehet-e a korlátozó politika, amennyiben a szociális tevékenységek finanszírozása nem tekinthető a reklámozás fő céljának?

4) Egy másik tagállamban letelepedett szerencsejátékszervező-társaság által ezen államban szervezett és az adott tagállam hatóságai által felügyelt szerencse- és sorsjátékok reklámozására vonatkozó teljes tilalom lehet-e arányos a szerencsejáték-tevékenységek ellenőrzésének és felügyeletének céljával, ha ugyanakkor a korlátozó politikát folytató tagállamban letelepedett szerencsejáték-társaságok által szervezett szerencse- és sorsjátékok reklámozására nem vonatkoznak korlátozások? Hogyan kell e kérdést megválaszolni, ha az ilyen szabályozás célja a szerencsejátékok korlátozása?

5) A meghatározott szerencsejáték-tevékenységek valamely államban történő folytatására engedéllyel rendelkező és az adott állam illetékes hatósága által felügyelt szerencsejáték-szervező társaság jogosult-e a saját szerencsejáték-termékeit más tagállamokban, például újsághirdetéseken keresztül, reklámozni anélkül, hogy erre az adott államok illetékes hatóságaitól először engedélyt kérne? Ha az e kérdésre adott válasz igenlő, úgy ez azt jelenti-e, hogy a külföldön szervezett szerencsejátékokban való részvétel reklámozását büntetni rendelő tagállami szabályok akadályozzák a letelepedés és a szolgáltatásnyújtás szabadságát, ami pedig soha nem igazolható közérdeken alapuló kényszerítő okkal? Az első kérdésre adandó válasz szempontjából van-e jelentősége annak, hogy a szerencsejáték-szervező társaság székhelye szerinti tagállam ugyanazokra a közérdeken alapuló kényszerítő okokra hivatkozik, mint az az állam, ahol a szóban forgó társaság a saját szerencsejáték-tevékenységeit reklámozni kívánja?"

28 A Bíróság elnöke a 2008. november 7-i végzésével az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a C-447/08. és C-448/08. sz. ügyet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második, a harmadik, a negyedik és az ötödik kérdésről

29 Bevezetésként megjegyzendő, hogy a Lotterilag 38. cikkének (1) bekezdése, amelynek alapján az alapügyek tárgyát képező eljárásokat megindították, kimondja, hogy erre vonatkozó külön engedély hiányában tilos haszonszerzési célból, hivatásszerűen vagy bármely más módon – akár Svédország területén, akár azon kívül szervezett – nem engedélyezett szerencsejátékokban való részvételre felhívni.

30 Ugyanakkor nem vitás, hogy az alapügyek tárgyát képező büntetőeljárások olyan személyekkel szemben indultak, akik gazdasági szereplők által a Svéd Királyságon kívüli tagállamokban haszonszerzési céllal szervezett szerencsejátékok reklámozását biztosították. E körülményekre való tekintettel a Bíróságnak kizárólag e helyzetre való tekintettel kell határozatot hoznia a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseit illetően.

31 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság második, harmadik, negyedik és ötödik kérdését, amelyeket célszerű együttesen megválaszolni, mielőtt a Bíróság az első kérdést megvizsgálná, lényegében úgy kell tekinteni, mintha a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezné, hogy az EK 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárásbeli is, amely tiltja a gazdasági szereplők által más tagállamokban haszonszerzési céllal szervezett szerencsejátékok reklámozását.

32 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EK 49. cikk a szolgáltatásnyújtási szabadság mindennemű korlátozásának megszüntetését követeli meg, még akkor is, ha e korlátozás különbségtétel nélkül egyaránt vonatkozik a belföldi és a más tagállamokból származó szolgáltatókra, amennyiben olyan jellegű, hogy tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi a valamely olyan más tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységeit, ahol az jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat. Másfelől a szolgáltatásnyújtás szabadsága ugyanúgy vonatkozik a szolgáltatások nyújtójára, mint azok igénybevevőjére (a C-42/07. sz., Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-7633. o.] 51. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 E tekintetben nem vitás, hogy a Lotterilag 38. cikke (1) bekezdésének 1. pontja, amely hatását tekintve éppúgy tiltja a más tagállamokban jogszerű módon szervezett szerencsejátékok Svédországban történő hirdetését, mint a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékokét, azzal az eredménnyel jár, hogy korlátozza a svéd fogyasztók e játékokban való részvételét. E rendelkezés célja az, hogy e fogyasztók csak a nemzeti szinten engedélyezett rendszeren belül vegyenek részt szerencsejátékokban, biztosítva ezzel többek között ezen ágazatban a haszonszerzésre irányuló magánérdekek kizárását.

34 Következésképpen az említett rendelkezés a svéd lakosok azon szabadságának korlátozását képezi, hogy az interneten keresztül a más tagállamokban kínált szolgáltatásokból részesüljenek. Ezenfelül a Svéd Királyságtól eltérő tagállamokban letelepedett szerencsejáték-szervezők tekintetében pedig az említett tagállamban nyújtott szolgáltatásaik szabadságának korlátozását írja elő.

35 Következésképpen azt kell megvizsgálni, hogy az alapügy tárgyát képező korlátozás mennyiben fogadható el az EK-Szerződésben kifejezetten említett, eltérést engedő intézkedésként, illetve mennyiben igazolható a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint közérdeken alapuló kényszerítő okkal.

36 Az EK 55. cikk értelmében az e területre alkalmazandó EK 46. cikk (1) bekezdése elfogad bizonyos közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokkal igazolt korlátozásokat. Az ítélkezési gyakorlat ezenkívül meghatározott néhány olyan közérdeken alapuló kényszerítő okot, amelyek közé tartoznak például a fogyasztóvédelmi célkitűzések, a csalás megelőzése, valamint annak megakadályozása, hogy az állampolgárokat arra ösztönözzék, hogy túlzott összegeket költsenek szerencsejátékra, vagy általánosságban a szociális egyensúly veszélyeztetésének megelőzése (lásd a C-338/04., C-359/04. és C-360/04. sz., Placanica és társai egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet EBHT 2007., I-1891. o. 46. pontját, valamint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 56. pontját).

37 Ezen összefüggésben meg kell jegyezni, hogy a szerencsejátékok szabályozása azon területek közé tartozik, amelyek tekintetében jelentős erkölcsi, vallási és kulturális különbségek állnak fenn a tagállamok között. A terület közösségi harmonizációja hiányában az egyes tagállamok feladata, hogy e területeken saját értékrendjüknek megfelelően megítéljék az érintett érdekek védelméből következő követelményeket (a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 57. pontja).

38 Pusztán az a tény, hogy valamely tagállam egy másik tagállamétól eltérő védelmi rendszert választott, nem befolyásolhatja az e területen hozott rendelkezések szükségességének és arányosságának megítélését. Az ilyen rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes hatóságai által kitűzött célok és az általuk biztosítani kívánt védelmi szint figyelembevételével kell értékelni (a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 58. pontja).

39 A tagállamok tehát szabadon állapíthatják meg a szerencsejátékokkal kapcsolatos politikájuk célkitűzéseit, és adott esetben szabadon határozhatják meg a kívánt védelem pontos szintjét. Az általuk előírt korlátozásoknak azonban arányosságuk vonatkozásában meg kell felelniük a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő feltételeknek

(a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 59. pontja).

40 Többek között meg kell vizsgálni, hogy az alapügyekben a Svéd Királyságtól eltérő tagállamokban gazdasági magánszereplők által haszonszerzési célból szervezett szerencsejátékok reklámozásának a Lotterilag által előírt korlátozása alkalmas-e az érintett tagállam által hivatkozott törvényes cél vagy célok megvalósítására, és nem lép-e túl az e cél megvalósításához szükséges mértéken. A nemzeti szabályozás egyébként csak akkor alkalmas a hivatkozott cél megvalósítására, ha az valóban e cél koherens és szisztematikus módon történő elérését szolgálja. E korlátozásokat azonban mindenképpen hátrányos megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni (a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 60. és 61. pontját).

41 E tekintetben nem vitás, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint a svéd szabályozás fő célja e területen az ágazatban a haszonszerzésre irányuló magánérdekek kizárása. E tevékenységeket Svédországban olyan szervezetek számára tartják fent, amelyek közhasznú vagy közérdekű célok megvalósítására törekszenek, és a szerencsejátékok szervezésére kizárólag állami vagy karitatív szervezetek kaptak engedélyt.

42 E körülményekre való tekintettel hangsúlyozandó, hogy a szerencsejáték-szervezés haszonszerzésre irányuló jellegének szigorú korlátozását elérni szándékozó célkitűzést az ítélkezési gyakorlat elismerte, hiszen a Bíróság korábban már kimondta az olyan nemzeti szabályozásnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét, amely annak elkerülésére irányul, hogy a szerencsejátékokat kizárólag kereskedelmi alapon szervezzék, és azokat olyan magánszereplők üzemeltessék, akik maguk is részesülnek az e tevékenységből származó haszonból (lásd ebben az értelemben a C-275/92. sz. Schindler-ügyben 1994. március 24-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-1039. o.] 57–59. pontját).

43 Kulturális, erkölcsi vagy vallási jellegű megfontolások ugyanis igazolhatják a szerencsejáték-szervezők által nyújtott szolgáltatások szabadságának korlátozását, többek között olyan esetben, amikor elfogadhatatlan lenne megengedni azt, hogy egyesek valamely társadalomra veszélyes tevékenység kiaknázásából, a játékosok gyengeségéből, illetve szerencséjük hiányából egyéni hasznot húzzanak. Az egyes tagállamok értékrendje szerint, és azon mérlegelési jogkörükre való figyelemmel, amellyel e téren rendelkeznek, a tagállamok részére megengedett a szerencsejátékok szervezésének, azok állami vagy karitatív szervezetekre bízása révén történő korlátozása.

44 Az alapügyekben az azon reklámokat közzétevő gazdasági szereplők, amelyek alapot szolgáltattak az eljárás velük szemben történő megindítására, olyan nyereségérdekelt magáncégek, amelyek – miként azt a svéd kormány a tárgyaláson többek között megerősítette – a svéd szabályozás értelmében sohasem kaphattak volna engedélyt szerencsejátékok szervezésére.

45 Az ilyen gazdasági szereplők szolgáltatásainak a Svédországban lakó fogyasztók részére történő reklámozásának tilalma tehát megfelel a szerencsejáték-ágazatban a haszonszerzési célú magánérdekek kizárására irányuló célkitűzésnek, és egyebekben e célkitűzés megvalósításához szükségesnek tekinthető.

46 Következésképpen a második, a harmadik, a negyedik és az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárásbeli is, amely tiltja a gazdasági magánszereplők által más tagállamokban haszonszerzési céllal szervezett szerencsejátékok e tagállam lakosai részére történő reklámozását.

Az első kérdésről

47 Az első kérdés arra vonatkozik, hogy vajon a Lotterilag 54. cikkének (2) bekezdése csak a valamely más tagállamban szervezett szerencsejátékok reklámozásával szemben ír elő büntetőjogi szankciókat, és nem vonatkozik a Svédországban engedély nélkül szervezett ilyen játékok reklámozására, hiszen ez utóbbi jogsértés a Lotterilag értelmében kizárólag szabálysértési bírsággal büntethető ugyanezen törvény 52. cikke alapján. A kérdést előterjesztő bíróság arra szeretne választ kapni, hogy az említett törvény által előírt szankciók közötti ezen eltérés az EK 49. cikkel összeegyeztethetetlen hátrányos megkülönböztetést képez-e.

48 Következésképpen az első kérdés úgy értendő, mint amely lényegében arra irányul, hogy az EK 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a szerencsejátékokra kizárólagos jogokat biztosító rendszert terjeszt ki, és amely szerint a valamely más tagállamban szervezett ilyen játékok reklámozása súlyosabb szankciókkal sújtható, mint a nemzeti területen engedély nélkül szervezett ilyen játékok reklámozása.

49 Noha főszabály szerint a büntetőjogi szabályozás a tagállamok hatáskörébe tartozik, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog korlátokat szab e hatáskörnek, ugyanis az ilyen szabályozás nem korlátozhatja az uniós jog által biztosított alapvető szabadságokat (a fent hivatkozott Placanica és társai ügyben hozott ítélet 68. pontja).

50 Másfelől a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok által közérdekű célok megvalósítása okán előírt korlátozások alkalmazásának hátrányos megkülönböztetéstől mentesnek kell lennie (a fent hivatkozott Placanica és társai ügyben hozott ítélet 49. pontja, valamint a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 60. pontja).

51 E tekintetben véleménybeli eltérés van a svéd kormány, valamint O. Jöberg és A. Gerdin között azt illetően, hogy a svéd szabályozás, különösen a Brottsbalk 23. fejezetének 4. cikke a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékok reklámozására olyan szankciókat ír-e elő, amelyek egyenértékűek a Lotterilag 54. cikke (2) bekezdése alapján a valamely más tagállamban szervezett ilyen játékok reklámozására alkalmazottakkal.

52 A svéd kormány szerint a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékok reklámozása a Brottsbalk 23. fejezetének 4. cikke szerint büntetendő, mivel az vagy az ugyanezen törvénykönyv 16. fejezetének 14. cikkében foglalt tiltott (szerencse)játék szervezése elnevezésű bűncselekmény, vagy a Lotterilag 54. cikke (1) bekezdésében foglalt engedély nélküli szerencsejáték szervezése vagy bizonyos típusú játékautomaták birtoklása elnevezésű szabálysértés részesi alakzatát valósítja meg.

53 O. Sjöberg és A. Gerdin viszont vitatja a Brottsbalk 23. fejezete 4. cikkének a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékok reklámozására való alkalmazhatóságát. Szerintük az ilyen reklámozás semmilyen joghátránnyal nem szankcionálható, függetlenül attól, hogy a szerencsejátékok engedélyezettek-e vagy sem. A. Gerdin szerint az említett cikk kizárólag a tiltott szerencsejáték szervezésében való bűnsegédi részvételre alkalmazható, de nem terjed ki annak reklámozására.

54 E körülményekre való tekintettel emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikk által létrehozott együttműködési rendszer a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti egyértelmű feladatkör-megosztáson alapul. Az e cikk alapján indított eljárásban a nemzeti rendelkezések értelmezése a tagállami bíróságokra tartozik, és nem a Bíróságra (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Placanica és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 36. pontját, valamint a Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 37. pontját).

55 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy a szóban forgó két jogsértés, mégha eltérő eljárásra tartozik is, mégis egyenértékű elbánás tárgyát képezi-e az alkalmazandó nemzeti jogszabályok értelmében. E bíróságnak különösen azt kell ellenőriznie, hogy a tényállás alapján az említett jogsértéseket az illetékes hatóságok ugyanolyan gondossággal eljárva üldözik-e, és hogy azok egyenértékű büntetési tételek kiszabásához vezetnek-e az illetékes bíróságok előtt.

56 Miként arra a főtanácsnok indítványának 81–85. pontjában rámutatott, ha az érintett két bűncselekményt egyenlően kezelik, akkor a tagállami szabályozás nyilvánvalóan nem tekinthető hátrányos megkülönböztetést megvalósítónak, annak ellenére, hogy a büntetőeljárás alapjául szolgáló és az alkalmazandó szankciókat előíró rendelkezések eltérő jogszabályszövegekben találhatók. Ha viszont a Svédországban engedély nélkül szervezett szerencsejátékokat hirdető személyek enyhébb szankciókkal büntetendők, mint azok a személyek, akik más tagállamokban szervezett ilyen játékokat reklámoznak, akkor mindenképpen azt kell megállapítani, hogy az említett rendszer hátrányos megkülönböztetést valósít meg, valamint hogy a Lotterilag 54. cikke (2) bekezdésének rendelkezései ellentétesek az EK 49. cikkel, és ebből eredően nem lehet rájuk hivatkozni az alapeljárások alá vont személyekkel szemben.

57 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a szerencsejátékokra kizárólagos jogokat biztosító rendszert terjeszt ki, és amely szerint a valamely más tagállamban szervezett ilyen játékok reklámozása súlyosabb szankciókkal sújtható, mint a nemzeti területen engedély nélkül szervezett ilyen játékok reklámozása. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapeljárás tárgyát képező nemzeti szabályozás ilyennek minősül-e.

A költségekről

58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint az alapeljárásbeli is, amely tiltja a gazdaság magánszereplői által más tagállamokban haszonszerzési céllal szervezett szerencsejátékok e tagállam lakosai részére történő reklámozását.

2) Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a szerencsejátékokra kizárólagos jogokat biztosító rendszert terjeszt ki, és amely szerint a valamely más tagállamban szervezett ilyen játékok reklámozása súlyosabb szankciókkal sújtható, mint a nemzeti területen engedély nélkül szervezett ilyen játékok reklámozása. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapeljárás tárgyát képező nemzeti szabályozás ilyennek minősül-e.

Aláírások